

Paradijs tussen de polders

Tekst: Marleen Blokhuis

Foto's: Harm Meijer

Zodra ik langs een paar bloeiende kersenboompjes en een plas met eenden en waterlelies terrein Het Groene Hart op loop, gebeurt het: ik ontspan op slag. Voor me ontvouwt zich zo'n 9,5 ha aan landschapspark met rechte en meanderende sloten, knotwilgen, een vijver en in de verte stukjes bos. Een symfonie van vogelgekwetter schalt op uit het groen. Zelfs met grijs en vochtig weer en als er vrijwel niemand is, ademt dit terrein vrede en vriendelijkheid.

Intieme begroeiing

Jos Boin, die het terrein al dertig jaar kent en hier sinds drie jaar samen met André van Eijck terreincommissaris is, leidt me rond. We beginnen op de caravanwei, die zicht geeft op de vijver met een idyllisch gepositioneerde tent tussen de knotwilgen daarachter.

Aan de rand van deze wei is pas een rij bomen gezaagd. Het is een voorbeeld van waar afdeling Hart van Holland naartoe wil: door op strategische plekken hoge bomen te kappen, krijg je lager bij de grond meer rijkdom en variatie in het groen. Zo stimuleer je de grote diversiteit aan flora en fauna die Jos kenmerkend noemt voor Het Groene Hart. 'Wat hier allemaal aan vogels

zit! Van sperwer tot heggemus. In de vijver en de sloten zit karper. En we hebben enorm veel paddestoelen, zoals de zeer zeldzame rode bekerzwam.' Om die rijkdom in stand te houden laat Jos zich door drie deskundigen adviseren: een hovenier, een bosbouwkundige en een zager.

Bijkomend voordeel van het weghalen van hoge bomen is dat de grond meer zon krijgt en beter droogt. Want soppend door de modderige kleigrond ervaar ik meteen een andere eigenschap van dit terrein: de grond wordt gauw ontzettend nat. Net zoals in de wijde omgeving hebben we hier te maken met ingepolderd moeras, dat voortdurend bemalen moet worden om droog te blijven. Na windmolens en stoomgemalen worden daarvoor tegenwoordig diesel- en elektrische gemalen ingezet.

Sporen van deze geschiedenis zijn op ons terrein nog altijd zichtbaar. Tot eind jaren '60 stond hier een stoomgemaal, dat overtollig water afvoerde via de waterplas bij de ingang, de zogenaamde bovenboezem. Nadat de NTKC het terrein in 1969/1970 kocht van het hoogheemraadschap, verantwoordelijk voor de waterhuishouding in deze regio, bouwden NTKC'ers op de restanten van dit gemaal het houten 'Praethuis'.

Het Groene Hart

Het Groene Hart van Holland

Terrein Het Groene Hart ligt in het gelijknamige, relatief dunbevolkte veenweidegebied in de Randstad.

Het is een oer-Hollands cultuurlandschap, ontstaan door veen te ontginnen en moerassen droog te leggen.

Je vindt er uitgestrekte weiden, veengebieden, grote plassen, meren en rivieren, maar ook historische dorpen en steden, forten en boerderijen.

Met zijn landelijke karakter vormt het een tegenpool voor het stedelijke gebied eromheen.

Het Groene Hart is van groot belang voor de Nederlandse weidevogelstand. Soorten als grutto, Kievit en scholekster komen er veel voor.

In samenwerking met Staatsbosbeheer plantte de club in die eerste jaren veel iepen en elzen aan: snel groeiend hout. Maar toen de hardnekkige iepziekte de kop opstak, is er bewust voor gekozen om veel diverser aan te planten.

Waterbeheer

Vorbij de kampvuurkuil lopen we het bos in. Daar staat een speelhut van wilgentenen, begin april door de Caravansectie gebouwd. Het plan is om hier een kinderspeelbos te maken, met een gemarkeerde ingang, verschillende bouwsels van wilgentenen en uiteindelijk misschien zelfs boomhutten. Jos vertelt: 'Als we eind dit jaar weer wilgen hebben geknot, gaan we een ander soort huisje maken. We hopen dat kinderen en hun ouders zelf ook willen meedenken en -doen.'

Achter het beoogde speelbos ligt het zogenaamde bushcraftbos, waar je tussen de bomen je eigen onderkomen kunt bouwen.

Als we de oostelijke bosstrook uit komen, bereiken we een open veld. Daarnaast ligt een beschutte tweede kampvuurkuil en een extra toiletgebouwtje. Ver van de ingang kun je hier heerlijk rustig kamperen, maar ooit zal dit veld worden afgegraven om als waterberging te fungeren. Dit ter compensatie voor het feit dat een nabijgelegen bedrijventerrein een stuk grond heeft verhard. Met dit soort eisen op het gebied van waterbeheer heb je hier te maken. Zo heeft er in 2001 in overleg met het

hoogheemraadschap een flinke reorganisatie van het terrein plaatsgevonden: de boezem is ingekort, een recht stuk sloot midden op het terrein is gedempt en aan de westkant is juist een kronkelende waterpartij uitgegraven. Jos: 'En één keer per jaar moeten we onze sloten laten schoonmaken. Een loonbedrijf haalt alle waterplanten er dan uit. Het hoogheemraadschap komt dat vervolgens inspecteren.'

Is al dat water niet riskant voor kamperende kinderen? 'Daarom laten we vaak brandnetels langs de waterkant staan, als een natuurlijke afschrikking.'

Meedenken en -doen

Via het zogeheten bruidswitje ('geen idee waar die naam vandaan komt') lopen we het bos aan de westkant in. Heel hoog zitten een paar grote nesten. 'Zulke hoge

Sinds vorig jaar zitten hier haviken

bomen heb je ook nodig', zegt Jos. 'Daar komen bepaalde vogels op af; sinds vorig jaar zitten hier haviken. Maar we moeten hier wel gaan dunnen. Dan krijgen zaailingen ook weer een kans.'

Hotel Café Klein Giethoorn

in Hazerswoude-Dorp (met **mooi terras aan het water**) verhuurt **roeiboten** voor een tochtje door natuurgebied **Zaans Rietveld**.

Ook aantrekkelijk voor **vissers**.

Wandelen over

Boerenlandpaden, dwars

door weilanden en met

loopplanken over slotjes.

Van **15 juni tot en met 15**

maart (buiten het broedseizoen) zijn grote stukken boerenland toegankelijk voor wandelaars. Voor **routes** van

2,5 tot 9,5 km

zie landvanwijkenwouden.nl.

Op 14 km van Hazerswoude ligt het **historische en gezellige**

Leiden. Nog dichterbij is

Alphen aan den Rijn,

waar je in themapark **Archeon** aan de

hand van gebouwen, acteurs en diverse

activiteiten **de prehistorie**,

de Romeinse tijd en **de**

middeleeuwen kunt beleven.

Tussen de westelijke bosstrook en de vijver ligt een enorm rechthoekig grasveld. Hier wil Jos graag een kronkelpad aanleggen, met begroeiing langs de randen.

Aan ideeën geen gebrek dus, maar zijn er genoeg vrijwilligers om die uit te voeren? Daar raak ik een lastig punt. Het Groene Hart kan een beroep doen op 3 à 4 vaste zagers en de maaiploeg beschikt sinds kort over een super-de-luxe nieuwe maaimachine. Maar de opkomst op werkweekenden wisselt sterk. 'Wat zou het mooi zijn als er elk werkweekend 10 à 12 mensen kwamen', zegt Jos. En: 'Nu bedenken wij als bestuur nog wat er moet gebeuren, maar het liefst zou ik willen dat groepjes leden bepaalde gedeeltes van het terrein gaan beheren, dat ze echt meedenken en meedoen.'

We eindigen weer bij de vijver. Twee woerden zitten een vrouwtjes-eend achterna. Is het hier altijd zo rustig? Ja, ondanks dat er op dit grootste terrein van de NTKC soms grote groepen komen kamperen, bedraagt het aantal overnachtingen niet meer dan 3 à 4 procent van het clubtotaal. Dat dat niet aan het terrein ligt, beaamen de beide kampeers die hier dit weekend – onafhankelijk van elkaar – voor het eerst hun tent hebben opgezet. 'Ik had gedacht dat het hier heel vlak en open zou zijn, een beetje saai', zegt één van hen. 'En dat geldt ook wel voor de omgeving, met al die tuinbouwbedrijven en rechthoekige kavels, maar het terrein zelf is totaal anders! Het is echt een oase, ik kom hier zeker terug.'